

Fra Trollhetta. Foto: Torgeir Gunleiksrud

TUR T8 6-7 dager

Over topper i sentrale deler av Trollheimen

Bratt 6-dagers tur

Turen går stor grad utenom merkete ruter.

Trollheimen begynner ikke i enden av en bilveg, det er mye fjell mellom europa-vegen og jernbanen gjennom Oppdal og riksvegen over Rindalskogen! Denne turen starter på Oppdal og går bokstavelig talt "trekanten" en høg gang før den ender ved Festa. Alle dagene har sin fjelltopp, noen ganger med litt innlagt klyving. Ambisjonsnivået kan reguleres etter vær og form ved å gå dalene noen dager. Turen egner seg for sprek ungdom fra 14 – 16 års alder.

Fra Oppdal sentrum mot **Viongen**, ubetjent, TT, pivat, skal du opp til toppen av Blåøret (1605 m). Purister vil kanskje velge stien opp på Skjørstadvovden, men det kan jo hende at stolheisen går - ! Følg sti/veg

som runder Hovden på østsiden, forbi toppen av heisen som går øst og opp til toppen av **Blåøret**.

Fra toppen ta framover eller på vestsiden av Brattskarven til Svarttjøna, 1257 m. Gå vestover til Remtjøna, 1263 m, nordover på vestsiden av Skuggeliberga og ut hylla 200 m vest for Skåpkollen, 1283 m. Herfra leder sauetråkk, seterveg og sti nedover til Viongen, som ligger 250m nordøst for Håkarsetra.

Mot **Jøldalshytta**, betjent, TT, følger du setervegen sørover fram til Nerskogvegen. Følg denne opp til ferista vest for Skardvollen, ta vestover gjennom skogen opp til kjørevegen som du følger innover dalen mot vest. Ta av fra vege og gå inn dalen forbi Grøntjøna fram til turiststien fra Gjevilvasshytta mot Jøldalshytta. Høghødalen er et interessant dødislandskap med proper og løsmassehauger som ble slik da breen smeltet etter siste istid. Følg merket rute nordover til brua over Minilla. Nå er dagens topp i sikte. Gå på vestsiden av Kjølén i retning sørøstryggen på **Svarthetta**, som følges til toppen. Fra Svarthetta har du Trollhetta midt i mot og Blåhømassivet i ryg-

gen. De venter på deg! Spring ned nordryggen og over Litjvarthetta tilbake til turiststien og til Jøldalshytta, - eller se etter om fonna langs bekken fra Sandtjøna er akebar. Ikke frist skjebnen om snøen er hard og vanskelig å bremse i. Ta av fra Sandtjønn-bekken og hold åpent lende i retning Jøldalshytta. Sandtjøna har forresten sitt navn fordi folk på setrene hentet skuresand fra vannet.

Turen til **Trollheimshytta**, betjent, TT, over **Trollhetta**s tre topper er den mest dramatiske av Trollheimens varderuter, byr på store opplevelser og ikke andre problemer enn mye ur og mange høgdemetre. Vi tar en hviledag på Trollheimshytta og går med lett sekk på **Snota**, 8 t/t/r.

Turen til **Vassendsetra**, selvbetjent (matservering på nabosetra, matservering bør avtales), TT, tar vi over **Storlifjellryggen**. Storlifjellet er mektig og lite besøkt siden det verner seg med stup og skrenter mot alle sider. Følg merket rute i dalen mot Bårdsgarden til Fossåa er passert. Følg elva opp til munningen av Fossådalen og ta bratt opp den nordøstre utløperen av Storlifjellet til høyde 1373 m. Ta over samtlige topper på ryggen fram til merket rute mellom Trollheimshytta og Bårdsgarden over Mellomfjell. Ta ned i Hyttedalen og til Vassendsetra.

Turen til indre Gjevilvasskammen følger turiststien bratt opp på nordsiden av Hovmannshytten, eller rett opp langs Hyttbekken. Det er slakt videre over til toppen av midtre. De som vil ta heimre på samme turen, tar ut eggen et kort stykke, ned ura til vatnet 1228 m og like bratt opp igjen til ryggen av heimre kammen. Ta ut kammen. Her kommer du på nordsiden av ryggen til det utrolige jordlaget som har overlevd istida her oppe. Her kan du oppleve en blomstereng som mangler sidestykke i denne høgden. Gå med

lett fot! Det er et par luftige klyvepassasjer framme på kammen.

Før du når kanten mot hakkene tar du ned i vestsida og finner en passasje ned mot bunnen av første hakket. Ruta etter heimreryggen er beskrevet i TTs bok Sylene og Trollheimen. Den er lettere gå motsatt veg. Ved problemer, ta tilbake til ryggen og skrå bratt ned til osen av det øvre av Kamtjørnin. En roligere tur ned å skrå snøbakken ned fra midtre mot Riaren og inn på ruta fra Trollheimshytta mot **Gjevilvasshytta**, betjent, TT.

For siste dagsetappe om **Okla** og over **Storhornet** til **Festa**, er vi avhengig av båtskyss over vatnet til Langodden (eller med bil om osen). Det bør bestilles plass på båten Trollheimen II. Fra Langodden tar vi opp merket rute om Engelsbekkhøa, hvor vi setter igjen sekkene, opp til Okla og fram til Høgsnydda. På turen sørøstover tar vi over Nonsfjellet og fram til Storhornet. Nyt utsikten ned i Gjevilvassdalens kulturlandskap! Det er en rolig og slak vandring ned til Festa, hele tiden med vidunderlig utsikt mot den vide og vakre Oppdalsbygda. Det går busser forbi Festa både mot Kristiansund / Molde om Sunndalsøra og til Oppdal.

Vinter:

Om vinteren er det mulig å bruke Vangslieheisen mot Blåøret. Følg kvistet rute på vestsida av Brattskarven-massivet. Nedrennet til hytta bør tas fra dalsokket sør for Eldåtangen og rett vestover ned til Viongen. Her er det slakere. Det er noen bratte sva og småskrenter både nordover og sørover i lia som må unngås. Turen til Svarthetta kan følges opp sørøstryggen eller ryggen fra sør. Nedrennet langs Sandåbekken er for bratt, så legg turen over Litjvarhetta. Turen over Trollhetta-toppene bør ikke gås vinters tid. Hold opp på den østre toppen og ned mot østenden av Bjørnaråvatnet (Langvatnet) og om indre del av Gråsjøen til Trollheimshytta. Vinters tid legger vi ruta til Vassendsetra opp Slettådalen mot Svarthamran, men dreier av sørover og tar om Fagerlitjønning og over i Hyttaldalen. Fra den nedre Fagerlitjønna kan en ta opp østryggen av den høyeste av toppene på Storlifjellet (1582 m). Ta av fra toppen mot vest ned i Folldalen/Hyttaldalen og til Vassendsetra. Å gå hele Storlifjellryggen

Uvær over Svarthamran. Foto: Erik Stabell

anbefales ikke om vinteren. Turen til Gjevillvasshytta legges over indre og midtre kammen og ned til Riaren. For øvrig er vintervarianter er i stor grad beskrevet i TTs bok Sylene og Trollheimen.

Rutebeskrivelser:

For detaljerte rutebeskrivelser av de merkete rutene mellom hyttene og noen av de vanligste turene utenom de merkete rutene anbefales TTs bok Sylene og Trollheimen og nettsidene: www.tt.no

Kart:

1: 50 000 Oppdal, Trollhetta, Snota og Romfo eller turkart 1:75 000 Trollheimen (kart i 1:100 000 bør ikke brukes når turer skal legges bratt utenom rutene).

Øystein Nytrø

Svartåmoen naturreservat

Naturreservatet ble utvidet i 1999. Det omfatter nå områdene rundt og nordover fra Trollheimshytta. Utvidelsen var et ledd i barskogvernet. Formålet er bl a å sikre et område hvor storfuruskogen kan utvikle seg uten inngrep og påvirkning. Verneområdet strekker seg nå fra Slettåa sør for Trollheims-hytta nordover myr- og storfuruskogslandskapet til et stykke nord for Svartåa og inn Svartådalen. Et begrenset område rundt hytta er ikke naturreservat. I naturreservatet er det ikke spesielle begrensninger på å brenne bål, men det er bare lov til å ta kvist som ligger på bakken til bål.

Reinen i Trollheimen.

Reinsdyra i Trollheimen er tamrein og eies av familiene Kant og Renander som bor på Nerskogen. Reinen flyttes etter årstidene. Om vinteren finner en hovedsakelig rein på østsida av Orkdalen mot Iglfjellet, Høgknipen og Grefstadfjellet. Om våren flyttes reinen over til nordlige deler av Trollheimen, Resdalen og Jølfjellet og om sommeren og utover høsten er de fleste av dyrene i området mellom Gråsjøen og Gjevillvatnet eller vest for Follsjøen – Gråsjøen. En kan også gå seg på enkelte dyr lenger sør ned mot Storlidalen, Somrungsnebbha og Kråkvasstind. På senhøsten samles dyra i Grythattenområdet før de flyttes ned til Nerskogen for slakting og telling. På tidligvinteren, vanligvis desember – januar, flyttes så dyra med lastebil tilbake til Iglfjellområdet. Flytting og slakting skal foregå etter bestemte ruter og på bestemte steder. Det er satt en øvre grense på 1600 dyr.

Museet på Trollheimshytta

Trollheimshytta ble bygget i 1890 og har gjennom tidene gjennomgått store forandringer. Likevel er denne hytta noe av det mest intakte som finnes i Norge av gamle turisthytteanlegg. En del redskap og utstyr som er brukt opp gjennom tidene er samlet og utgjør et gryende museum om drift av turisthytta. Bygningen på Trollheimshytta som opprinnelig ble brukt som stall og drengrom, ble i forbindelse med ombyggingene i 1993 flyttet til framsida av tunet. Denne bygningen er en av

Fra Gammalskjelet - Museet på Trollheimshytta. Foto: Sigrid Nerbu.

de eldste i Folldalen. Det var tidligere seter-skjel på nabosetra Langlisetra. Huset fikk ved flyttinga navnet "Johanstuggu" etter Johan Bolme som arbeidet som dreng på hytta hele 1980-tallet og det meste av 90-tallet. Han var gjeter i Folldalen som barn, og kom tilbake til dalen etter mange år som skomaker i Trondheim. Det er nå også etablert et museum inne på Trollheimshytta. Her finner du et rekke gamle gjenstander som er blitt brukt på hytta og setrene i dalen. Gammalskjelet som museet heter, ligger vegg i vegg med peisestua. Det er Sigrid Nerbu og Morten Halgunset som er ildsjelene bak museet.

Kilde bl a: Harald Egil Folden, Trollheimen I. Folldalen og Vindøldalen.